

Central European
Digital Media
Observatory

Institucionální důvěra: Nestátní sektor

Coffee Beans

Ve třetím mikroblogu o institucionální důvěře opustíme státní sektor a podíváme se na instituce v oblasti občanského sektoru, vzdělávání a ekonomiky. Mezi významné společenské autority, které produkují vlivné společenské elity, patří i byznys a průmysl, církve, náboženské organizace a média.

World Values Survey (7. vlna, 2022) zjišťoval, v jakém stavu je důvěra v tyto instituce v obou zemích.

Součet % respondentů, kteří odpověděli <i>velmi důvěřuji</i> a <i>docela důvěřuji</i>	1990 (WVS)		1998 (WVS)		2022 (WVS)	
	SR	ČR	SR	ČR	SR	ČR
Církve a náboženské organizace	50,2	39,4	57,3	31,7	50,4	32,4
Tisk	36,7	45,9	41,4	42,6	34,2	42,8
Televize	53,2	70,0	49,8	49,1	44,2	53,0
Velké podniky, velké firmy	30,2	24,8	28,9	34,1	49,4	51,5

Nejmarkantnější rozdíl mezi ČR a SR je v jejich vztahu k církvím a institucionalizovanému náboženství celkově. Zatímco katolická i evangelická církev byly do velké míry zdrojem slovenských národních buditelů, a církve tak byly vnímány jako spojenec při budování národní identity, v ČR byly církve, primárně katolická, spojenci císařské Vídně, vůči kterým se čeští národní buditelé vymezovali. Ve smyslu budování národní identity byl tedy vztah k církvi v SR a v ČR opačný.

Důvěra ve standardní média klesá. V případě tisku je to mírný pokles řádově jednotek %. Televize v ČR ale zažila masivní propad téměř o třetinu. Měření nezachycuje dynamiku vzestupu alternativních médií,

kteřá je v dnešně analýze mediálního prostředí klíčová, a má tedy omezenou výpovědní hodnotu. Dá se očekávat, že právě tam se „skrývá“ pokles důvěry ve standardní média. Ty část veřejnost dnes vnímá jako součást „systému“ a upřednostňuje čerpání informací ze sociálních sítí a alternativních médií.

Jednoznačným vítězem v této kategorii je ekonomický sektor – na ten se po pádu minulého režimu setrvačností nahlíželo s nedůvěrou a "divoká" 90. léta mu moc nepomohla, ale po stabilizaci se z něj stala významná a poměrně důvěryhodná součást společnosti.

V roce 2022 se měřila i důvěra v instituce, které v r. 1990/98 nebyly součástí měření, nedokážeme proto zachytit trendy. Právě tyto instituce ale dnes patří k nejdůvěryhodnějším v obou zemích.

Součet % respondentů, kteří odpověděli velmi důvěrujem/velmi důvěřuji a celkom důvěrujem/docela důvěřuji	2022 (WVS)	
	Slovensko	Česká republika
Univerzity (č.1. v ČR aj SR)	71,6	75,6
Policie (č.2. v ČR)	52,4	69,3
Charitativní a humanitární org. (č.2. v SR)	60,7	56,9
Banky (č.3. v ČR aj SR)	59,0	63,6

Nejdůvěryhodnější institucí v obou zemích jsou univerzity. Lze předpokládat, že se zde kombinuje jistá důvěra ve vědu, vědomí toho, že věda má reálné výsledky, a zároveň jisté pozitivní pocity spojené se studentskými časy, případně s pocitem prestiže spojeným s vysokoškolským vzděláním.

Postavení bank autory průzkumu překvapilo nejvíce – ale demonstruje respektované postavení a důvěru ekonomického sektoru v životě současných generací. Důvěra v banky patří spolu s důvěrou v silové složky k jedněm z největších rozdílů současné generace oproti generacím vyrůstajícím za socialismu.

Charitativní organizace by se měly zdánlivě vysvětlit nejsnáze – jsou obecně asociovány s pomocí jiným, která je téměř univerzálně vnímána pozitivně. Výjimkou je obvykle pouze situace, kdy je pomoc jiným vnímána na „náš“ úkor.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY